

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/7/2005

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w styczniu¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 50% Polaków uprawnionych do głosowania, czyli o 2 punkty więcej niż w grudniu ubiegłego roku. Blisko jedna trzecia Polaków (32%) jednoznacznie odrzuca uczestnictwo w głosowaniu. Pozostali (18%) deklarują, że jeszcze nie wiedzą, czy wzięliby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w tym miesiącu, choć - jak wskazuje doświadczenie - i ta grupa badanych faktycznie nie uczestniczyłaby w nich. Deklarowana na początku nowego roku frekwencja w wyborach jest najwyższa od siedmiu miesięcy.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła) by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2004												2005
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	56	50	52	52	52	44	40	42	42	45	49	48	50
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	17	19	20	20	18	17	17	21	21	18	18	17	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	27	31	28	28	31	39	43	37	37	37	33	35	32

Więcej niż co piąty zadeklarowany uczestnik głosowania (21%) nie wie, na którą partię oddałby swój głos. Odsetek takich deklaracji jest nieco wyższy niż w ubiegłym miesiącu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (176) przeprowadzono w dniach 7-10 stycznia 2005 roku na liczącej 1089 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabla 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?													
	II/III 2004	III 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005
	w procentach												
Trudno powiedzieć	20	20	20	24	21	13	18	15	19	17	19	19	21

Jeśli uwzględnimy wszystkie te grupy, czyli tych, którzy z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem nie wezmą udziału w wyborach, a także osoby chcące w nich uczestniczyć, ale niewiedzące, na kogo oddać swój głos, to możemy powiedzieć, że w styczniu swe preferencje wyborcze wyraziło dwie piąte uprawnionych do głosowania (40%). Odsetek zadeklarowanych uczestników wyborów, o których z dużym prawdopodobieństwem można powiedzieć, że wezmą w nich udział, jest nieznacznie wyższy niż miesiąc i dwa miesiące temu (w obu przypadkach o 1 punkt), natomiast dość wyraźnie wyższy niż w październiku ubiegłego roku (o 3 punkty), a zwłaszcza we wrześniu (o 6 punktów).

Tabela 3

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*										
	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005	
	w procentach										
Platforma Obywatelska RP	29	26	28	29	25	25	27	27	27	26	
Prawo i Sprawiedliwość	9	13	10	14	16	15	14	17	18	18	
Liga Polskich Rodzin	6	7	16	16	12	13	14	12	11	12	
Samoobrona RP	24	20	13	13	10	10	12	10	12	11	
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	8	7	6	6	5	6	8	6	7	
Sojusz Lewicy Demokratycznej	6	5	7	5	7	9	6	8	5	6	
Socjaldemokracja Polska	7	5	4	4	7	7	4	5	4	6	
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	3	3	3	3	3	3	4	2	3	
Unia Wolności	2	3	3	5	4	3	6	3	3	3	
Unia Pracy	4	3	4	2	3	4	3	2	2	3	
Unia Polityki Realnej	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
Chrześcijańska Demokracja III RP	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	
Rodzina-Ojczyzna	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Inne	3	1	1	2	1	2	2	1	3	2	
	N=	396	410	367	299	330	331	369	389	377	432

*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

Od grudnia ubiegłego roku nastąpiły niewielkie zmiany w poziomie poparcia dla poszczególnych ugrupowań. Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w styczniu 2005 roku, zwyciężyłaby w nich, tak samo jak w poprzednich miesiącach, Platforma Obywatelska. Na to ugrupowanie chce głosować 26% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne, minimalnie mniej niż w grudniu ubiegłego roku. Już od wielu miesięcy notowania PO zmieniają się w bardzo niewielkim stopniu. W styczniu - tak jak w ostatnich miesiącach - na drugim miejscu znalazł się PiS, który poparłoby 18% zadeklarowanych uczestników wyborów wiedzących, na kogo będą głosować - dokładnie tyle samo, ile przed miesiącem. Obecne notowania PiS należą do najlepszych od ponad roku - takie samo poparcie dla tego ugrupowania notowaliśmy jesienią 2003 roku. W tym miesiącu na trzecim miejscu znalazła się LPR, na którą głosowałoby 12% zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne, nieznacznie więcej niż miesiąc wcześniej. Tylko niewiele mniej głosów uzyskała w tym miesiącu Samoobrona, którą poparłoby 11% uczestników wyborów mających określone sympatie partyjne. Także poparcie dla Samoobrony jest od kilku miesięcy dość stabilne (różnice wskazań mieszczą się w granicach błędu pomiaru), choć ustabilizowało się na poziomie wyraźnie niższym niż w pierwszej połowie ubiegłego roku.

Podobnie jak miesiąc temu kolejne miejsca w naszym rankingu zajmują PSL, SLD oraz SdPi. Notowania tych ugrupowań różnią się tylko nieznacznie. Szansę na wprowadzenie do przyszłego parlamentu nieco większej liczby posłów ma PSL, który popiera obecnie 7% zadeklarowanych wyborców wiedzących, na kogo będą głosować. Nieznacznie mniejsze poparcie mają SLD i SdPi (po 6%). W porównaniu z poprzednim miesiącem notowania tych ugrupowań nieznacznie się poprawiły - stosunkowo najwięcej zyskała SdPi (wzrost o 2 punkty).

Pozostałe ugrupowania nie weszłyby do parlamentu, gdyby wybory odbywały się w tym miesiącu. Poniżej wyborczego progu kształtuje się poparcie dla UW, UP oraz KPEiR (po 3%). W styczniu swoją obecność na scenie politycznej zaznaczyły: ChD III RP, RO i UPR - każde z tych ugrupowań otrzymałoby poparcie 1% potencjalnych uczestników wyborów.

Początek roku nie przyniósł żadnych znaczących zmian w układzie poparcia dla partii politycznych. Jednak deklaracje ankietowanych wskazują, że zbliża się kampania przed tegorocznymi wyborami do parlamentu – więcej Polaków zaczyna się interesować sprawami polityki, więcej też niż w drugiej połowie ubiegłego roku deklaruje wzięcie udziału w głosowaniu.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	50	18	32	1089
Płeć				
Meżczyźni	55	16	30	519
Kobiety	46	20	34	570
Wiek				
18-24 lat	53	23	24	163
25-34	47	16	36	207
35-44	52	18	30	195
45-54	46	19	35	204
55-64	57	12	31	136
65 lat i więcej	47	18	34	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	18	33	407
Miasto do 20 tys.	47	18	36	135
20-100 tys.	46	25	29	213
101-500 tys.	51	15	35	205
501 tys. i więcej mieszk.	64	10	26	130
Wykształcenie				
Podstawowe	47	18	35	311
Zasadnicze zawodowe	48	17	35	281
Średnie	49	20	31	378
Wyższe	64	13	22	119
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	74	7	19	66
Prac.umysł.niż.szczebła	58	13	29	98
Pracownicy fiz.- umysł.	41	25	33	96
Robotnicy wykwalifikowani	33	23	44	75
Robotnicy niewykwalifik.	48	12	40	64
Rolnicy	60	13	28	58
Pracujący na własny rach.	34	24	42	36
Bierni zawodowo				
Renciści	45	15	40	104
Emeryci	51	18	31	222
Uczniowie i studenci	60	22	18	88
Bezrobotni	44	20	36	127
Gospodynie domowe i inni	50	20	31	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	57	15	28	156
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	48	19	33	81
sekt. pryw. poza rolnict.	45	20	35	197
prywatnym gosp. rolnym	57	13	30	91
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	43	20	37	178
301-500	46	20	33	182
501-900	52	15	33	237
901-1200	66	7	27	88
Powyżej 1200 zł	60	14	26	63
Ocena własnych war. mater.				
Złe	43	19	38	336
Średnie	52	17	32	482
Dobre	56	17	27	271
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	12	28	77
Raz w tygodniu	53	19	29	536
1-2 razy w miesiącu	51	19	29	148
Kilka razy w roku	45	20	35	215
W ogóle nie uczestniczy	37	12	51	113
Poglądy polityczne				
Lewica	56	20	25	187
Centrum	48	18	34	270
Prawica	65	14	21	343
Trudno powiedzieć	30	21	49	289

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	Centrum	ChD III RP	DPL	IdP	KPEiR	LPR	PO	PSL	PiS	RO	Samo- obrona
Ogółem	0	1	0	0	3	12	26	7	18	1	11
Płeć											
Mężczyźni	0	1	0	0	3	9	26	7	17	0	14
Kobiety	0	0	0	1	3	16	26	8	18	1	8
Wiek											
18-24 lat	0	0	0	2	0	16	29	0	16	0	8
25-34	0	0	0	1	0	14	27	8	19	1	12
35-44	0	0	0	0	0	14	35	11	14	0	13
45-54	0	1	0	0	1	7	23	8	23	1	14
55-64	0	0	0	0	12	7	24	7	19	1	11
65 lat i więcej	1	3	1	0	7	15	15	7	14	1	9
Miejsce zamieszkania											
Wieś	0	1	0	1	1	18	14	14	10	1	26
Miasto do 20 tys.	0	0	0	2	2	2	29	5	35	0	5
20-100 tys.	1	1	0	0	2	10	27	6	16	2	7
101-500 tys.	0	0	1	0	6	13	39	3	16	1	3
501 tys.i więcej mieszk.	0	0	0	0	5	9	29	2	26	0	2
Wykształcenie											
Podstawowe	0	2	0	1	3	16	19	7	15	0	18
Zasadnicze zawodowe	0	0	0	0	4	15	21	12	14	3	18
Średnie	1	0	0	1	3	11	28	6	18	1	7
Wyższe	0	1	1	0	3	4	37	4	25	0	2
Grupa społ.-zaw. pracujący											
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	0	0	3	43	3	24	0	4
Prac.umysł.niż.szczębła	0	0	0	0	0	2	39	5	26	1	7
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	0	0	28	19	6	25	4	0
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	0	0	10	32	9	15	0	12
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	15	19	9	14	0	20
Rolnicy	0	0	0	0	0	21	5	34	0	0	30
Pracujący na własny rach.	0	8	0	0	0	0	28	13	39	0	11
Bierni zawodowo											
Renciści	0	0	0	3	9	18	15	8	19	0	14
Emeryci	1	2	1	0	10	10	19	6	13	2	7
Uczniowie i studenci	0	0	0	2	0	15	35	0	11	0	7
Bezrobotni	0	0	0	0	0	16	23	5	15	0	25
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	0	15	28	0	29	0	16
Pracuje w:											
inst. państw., publicznej	0	0	0	0	0	10	34	7	23	0	8
spółce właścicieli	0	0	0	0	0	11	25	11	17	6	0
prywatnych i państwa	0	0	0	0	0	9	37	3	23	0	6
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	0	0	0	20	14	23	4	0	30
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	0	0	20	14	23	4	0	30
Dochody na jedną osobę											
Do 300 zł	0	0	0	0	2	27	17	4	11	1	24
301-500	0	0	0	1	4	16	17	6	24	1	16
501-900	0	0	0	0	6	9	29	8	24	0	4
901-1200	2	0	0	0	0	6	46	3	11	2	4
Powyżej 1200 zł	0	0	0	0	6	6	37	6	11	0	0
Ocena własnych war. mater.											
Złe	0	0	0	0	7	16	18	7	16	2	20
Średnie	0	1	0	1	1	12	22	7	20	1	11
Dobre	0	1	1	0	3	10	38	7	14	0	4
Udział w prakt. religijnych											
Kilka razy w tygodniu	0	7	0	0	0	27	31	6	18	0	0
Raz w tygodniu	0	0	0	0	2	14	23	7	21	2	13
1-2 razy w miesiącu	0	0	0	2	3	16	21	3	15	0	16
Kilka razy w roku	0	0	1	0	2	2	33	12	16	0	12
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	0	12	3	27	6	5	0	6
Poglądy polityczne											
Lewica	0	0	1	1	1	3	15	9	6	0	8
Centrum	0	1	0	1	4	11	21	11	15	1	14
Prawica	0	0	0	0	3	16	35	5	25	1	8
Trudno powiedzieć	0	1	0	0	7	17	12	5	11	2	30

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	SdP1	SLD	UPR	UP	UW	Zieloni 2004	Inne partie	Liczba osób
Ogółem	6	6	1	3	3	0	2	432
Płeć								
Mężczyźni	7	7	1	4	3	0	1	232
Kobiety	4	6	0	2	3	0	3	200
Wiek								
18-24 lat	6	10	3	4	5	0	2	59
25-34	3	2	0	6	3	0	3	80
35-44	2	3	1	3	3	0	1	85
45-54	7	7	0	2	3	0	3	76
55-64	8	7	0	0	2	1	0	61
65 lat i więcej	8	11	0	1	4	0	1	72
Miejsce zamieszkania								
Wieś	2	5	1	5	1	0	1	145
Miasto do 20 tys.	3	5	0	3	5	0	3	39
20-100 tys.	6	8	2	3	4	0	4	87
101-500 tys.	5	10	0	1	1	0	1	86
501 tys.i więcej mieszk.	13	5	0	0	7	1	0	74
Wykształcenie								
Podstawowe	5	10	0	2	2	0	2	111
Zasadnicze zawodowe	2	4	0	5	2	0	0	98
Średnie	6	7	2	3	4	1	3	154
Wyższe	9	4	0	0	5	0	2	69
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	11	5	0	0	3	0	3	45
Prac.umysł.niż.szczębla	3	2	2	0	8	0	4	49
Pracownicy fiz.- umysł.	0	4	0	8	0	3	3	30
Robotnicy wykwalifikowani	5	6	0	6	6	0	0	19
Robotnicy niewykwalifik.	4	4	0	13	0	0	0	24
Rolnicy	0	0	0	10	0	0	0	29
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	0	0	0	8
Bierni zawodowo								
Renciści	3	10	0	0	0	0	0	35
Emeryci	9	12	0	1	3	0	2	94
Uczniowie i studenci	9	14	0	0	7	0	0	39
Bezrobotni	2	0	4	5	3	0	3	38
Gospodynie domowe i inni	4	5	0	0	3	0	0	21
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	4	5	0	1	5	0	3	78
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	12	2	0	6	3	3	3	31
sekt. pryw. poza rolnict.	5	3	2	5	3	0	3	68
prywatnym gosp. rolnym	2	2	0	6	0	0	0	46
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	7	0	4	2	0	2	60
301-500	4	6	0	4	2	0	0	66
501-900	3	5	2	3	5	1	3	109
901-1200	8	14	0	0	2	0	3	52
Powyżej 1200 zł	18	8	0	0	7	0	0	37
Ocena własnych war. mater.								
Złe	3	4	1	3	2	0	1	105
Średnie	4	8	1	4	3	0	2	204
Dobre	9	6	0	1	4	0	2	122
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	6	0	0	1	0	0	39
Raz w tygodniu	2	5	0	3	4	0	2	223
1-2 razy w miesiącu	11	4	0	5	3	0	2	58
Kilka razy w roku	4	11	1	3	0	1	1	74
W ogóle nie uczestniczy	20	9	2	0	8	0	3	38
Poglądy polityczne								
Lewica	20	29	1	3	2	0	1	84
Centrum	6	2	0	7	4	1	1	96
Prawica	0	1	1	0	4	0	1	208
Trudno powiedzieć	4	0	0	5	0	0	6	44